Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving

Griffioenlaan 2
3526 LA UTRECHT
Postbus 2232
3500 GE UTRECHT
T 088 797 11 11
www.rijkswaterstaat.nl

memo

Onderzoek welke inzamelmethoden voor kleding levert de meeste grondstoffen op?

Datum
4 juni 2026

In opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) heeft Rijkswaterstaat een onderzoek uitgevoerd naar inzamelmethoden voor kleding.

Conclusies
Op basis van onderstaande analyses kunnen de volgende conclusies worden getrokken.

- Meer dan de helft van het afgedankte textiel belandt nog in het restafval.
- De kwaliteit van het gescheiden textiel is een toenemend aandachtspunt.
- De beste inzamelmethode is een combinatie van een breng- en een haalsysteem.
- De vervuiling van textiel bestaat voor de overgrote meerderheid uit textielgebonden vervuiling (nat en/of vies textiel).
- Bij ondergrondse verzamelcontainers is er vergroot risico op nat textiel.
- Duidelijke en uniforme communicatie is belangrijk om de kwantiteit en kwaliteit van gescheiden textiel te vergroten.
- Gemeenten hebben niet altijd voldoende zicht op kwaliteit van het ingezameld textiel en de daadwerkelijke recycling.

Uitgevoerde analyses
Voor de afvalscheiding en inzameling van textiel zijn de volgende aspecten onderzocht: de ingezamelde hoeveelheden, de kwaliteit van het ingezamelde afval en de toegepaste inzamelmethoden. Deze aspecten worden achtereenvolgens afgelopen.

Ingezamelde hoeveelheden textiel
Gemiddeld werd er in 2024 4,7 kilo textiel per inwoner per jaar gescheiden ingezameld. Dit is een lichte daling ten opzichte van de voorgaande jaren. In 2019 werd nog 5,0 kilo per inwoner per jaar ingezameld. De hoeveelheid ingezameld textiel bevindt zich al jaren rond de 5 kg (CBS). In het restafval zit gemiddeld nog 7,5 kilo textiel. Dit betekent dus dat zo'n 60% van het afgedankte textiel nog niet wordt gescheiden.

De inzamelresultaten van gemeenten variëren van 0 tot 9,6 kilo per inwoner per jaar waarbij de inzamelresultaten afnemen naar mate de stedelijkheid toeneemt (zie tabel 1). De spreiding binnen stedelijkheidsklassen is echter groot (zie figuur 1).

Intern gebruik

Tabel 1: Ingezamelde hoeveelheden textiel per stedelijkheidsklasse (CBS, 2024)

Stedelijkheidsklasse	Kg/inw
Zeer sterk stedelijk (1)	3,5
Sterk stedelijk (2)	4,8
Matig stedelijk (3)	5,3
Weinig stedelijk (4)	5,5
Niet stedelijk (5)	5,6

Figuur 1: Spreiding ingezamelde hoeveelheid textiel per stedelijkheidsklasse (CBS, 2021)

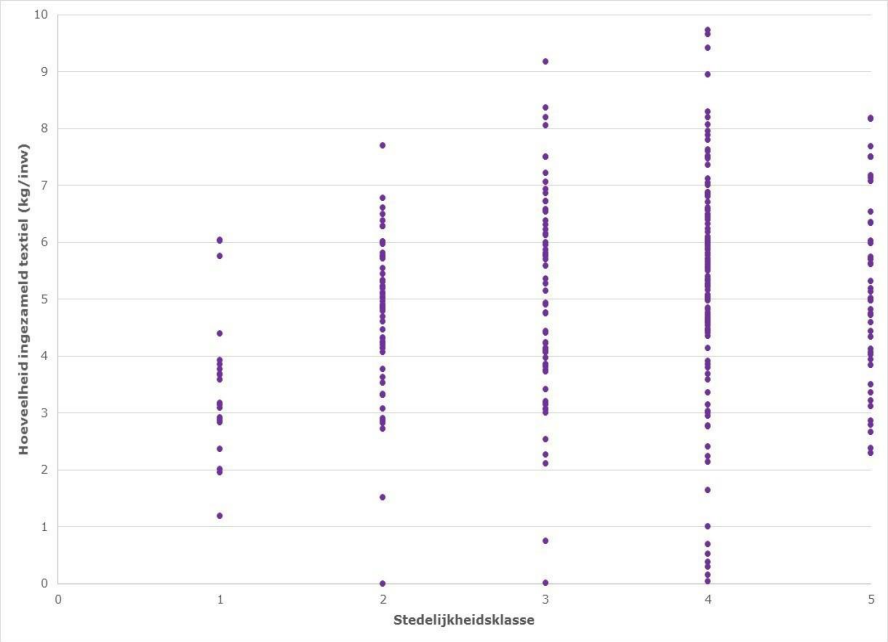

Kwaliteit ingezameld textiel
De kwaliteit van gescheiden textiel neemt de afgelopen jaren licht af. Van het gescheiden ingezamelde textiel is ongeveer de helft nog herdraagbaar, wordt ruim een derde gerecycled en wordt 15% alsnog verbrand omdat het te vervuild of nat is of uit ander afval bestaat[1]. Belangrijkste oorzaken van deze uitval zijn regen, kapotte containers en andere afvalstromen die bij het textiel worden gedaan. Nat textiel kan op dit moment niet (kostenefficiënt) worden hergebruikt of gerecycled.

Het grootste deel van de vervuiling in gescheiden textiel bestaat uit zogenaamd 'textielgebonden' textiel (nat en vies textiel) en ook uit textiel waarin andere materialen zijn verwerkt (zoals dekbedden, kussens en dergelijke). In de gemeenten waar de sorteeranalyses werden uitgevoerd, bestond 75,3% tot 97,3% van de vervuiling uit textielgebonden vervuiling (en dus niet uit restafval of andere grondstofstromen).

[1] Regie op de Textielketen; Handboek voor gemeenten - VANG Huishoudelijk afval

Toegepaste inzamelmethoden voor textiel
Textiel wordt ingezameld met boven- of ondergrondse verzamelcontainers en/of met zakken. Verder wordt een deel gebracht naar kringloopwinkels. In veel gemeenten wordt een combinatie van deze methoden toegepast.

In alle gemeenten wordt textiel ingezameld door middel van (onder andere) verzamelcontainers. De gemiddelde dichtheid waarop textielcontainers worden geplaatst is 1 op 1497 huishoudens (Benchmark, 2024). Aanvullend zamelt ruim 18% van de gemeenten textiel ook huis-aan-huis in door middel van zakken. Ruim 85% van deze gemeenten heeft een inzamelfrequentie van 1 tot 4 keer per jaar. 38% van de gemeenten laat de inzameling geheel over aan charitatieve instellingen en/of kringloopbedrijven en 20% van de gemeenten doet dat gedeeltelijk (Benchmark, 2024).

In 2010 werd nog 17% van het textiel huis-aan-huis opgehaald. In 2024 was dit 3%.

Communicatie
Gemeenten en textielinzamelaars gebruiken soms verschillende definities, scheidingsregels en pictogrammen voor de gescheiden inzameling van textiel. Dit maakt dat het voor inwoners niet altijd duidelijk is wat wel en niet bij het textiel mag worden gedaan.

Contracten
Gemeenten hebben te weinig zicht op de kwaliteit van ingezameld textiel en de aard van de vervuiling om gerichte aanpassingen in het beleid door te kunnen voeren die de kwaliteit en recyclebaarheid van het gescheiden textiel ten goede komen.

<u>Succesfactoren</u>
De beste respons wordt in 2024 gerealiseerd in gemeenten met uitsluitend verzamelcontainers (Benchmark afval, 2024).

Wat betreft kwaliteit blijkt uit de marktconsultatie VANG-HHA dat er een relatie bestaat tussen de kwaliteit van het ingezamelde textiel en de gehanteerde methode (hieronder schematisch weergegeven). Kanttekening hierbij is dat de situatie per gemeente kan verschillen en er geen feitelijke cijfers zijn over het aandeel vervuiling in het textiel.

Figuur 2: Relatie tussen kwaliteit en inzamelmethode

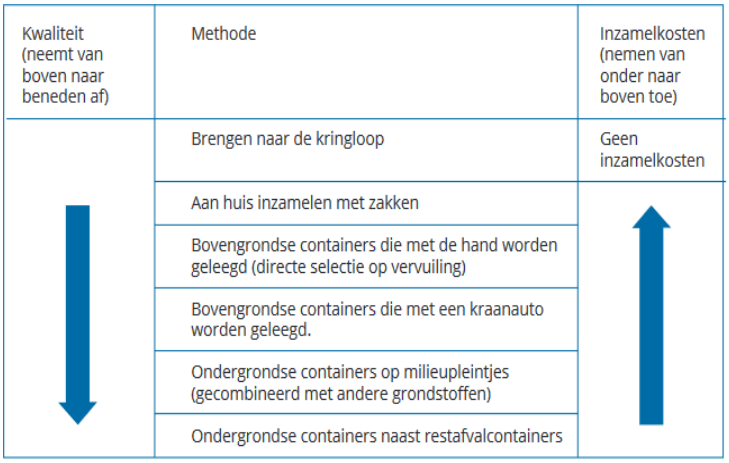

Intern gebruik